

Başvuru Numarası : 2024/2170
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.06.2025/62
Karar Numarası : 2025/425
Başvuran : M.Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, kardeşiyle aynı koğuştaki barındırılma talebi karşılanmayarak mağdur edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kardeşiyle aynı koğuştaki kalmaktayken haksız bir şekilde koğuşunun değiştirildiğini, koğuşunun değiştirilmesine gerekçe olan olayda suçsuz olduğunun anlaşıldığını,

b. Kardeşiyle maddi anlamda birbirlerine yardım ettiklerini ve ziyaret günlerinin aynı olmasının kolaylık sağladığını,

c. Kardeşinin olduğu koğuşa geçme talebinde bulunduğunu ancak talebinin karşılanmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın daha önce barındırıldığı ... koğuşunda bir diğer mahpus ile 17/6/2024 tarihinde kavga etmesi nedeniyle, kavga eden her iki mahpusun koğuşunun değiştirildiği ve başvuranın ... koğuşuna yerleştirildiği,

b. Başvuranın yapmış olduğu eylem nedeniyle hakkında 1 gün hücreye koyma cezası verildiği, başvuranın bu karara itiraz ettiği, itirazının Eskişehir 1. İnfaz Hakimliğince kabul edilmesi üzerine başvuranın koğuş değişikliği talebinin İdare ve Gözlem Kurulunca değerlendirildiği,

c. Yapılan değerlendirme sonucunda; birlikte barındırılmak istediği yakını B.Y. ile daha önce aynı koğuştaki kaldığı süre içerisinde sayım yapılmasına karşı çıkmak, Kurumda korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak ve Kurum görevlilerine hakaret veya tehditte bulunmak eylemlerinden dolayı disiplin cezası almış olması nedeni ile Kurum içinde gruplaşmanın ve diğer mahpuslara baskı kurulmasının önlenmesi amacıyla İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 15/10/2024 tarihli ve ... sayılı kararı ile koğuş değişikliği talebinin reddine karar verildiği ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncumaddesi şöyledir: *"Yargı yetkisi, Türk Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."*

6. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: *"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)"*

7. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir: *"(...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (8) 9'uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. (9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."*

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesi şöyledir: *"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."*

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir: *"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir (...)"*

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir: *"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini re'sen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini re'sen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuru, başvuranın kardeşiyle aynı koğuşta barındırılma talebi karşılanmayarak mağdur edildiğı iddiasına ilişkindir.

14. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri*" başlıklı 28'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) *İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: (...) b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek. (...) ç) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek. (...)*"

15. 23/5/2001 tarihli ve 24410 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun "*İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü*" başlıklı 5'nci maddesinde "*Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğı gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetlerin öğrenildiğı tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabilir...*"; "*İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar*" başlıklı 6'ncı maddesinde ise "*...İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren iki hafta içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir....*" hükümlerine yer verilmiştir.

16. Hükümlü ve tutukluların kalacakları odaları belirleme ve gerektiğinde değiştirme görev ve yetkisinin İdare ve Gözlem Kurullarına ait olduğı, bu kurullarca alınacak oda değişikliği taleplerine ilişkin kararlara karşı ise İnfaz Hakimliği nezdinde şikâyet yoluna ve Hakimlik kararına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz yoluna başvurulabileceğı açık olup; somut olayda başvuran tarafından, kardeşinin bulunduğı odaya geçme talebinin reddine ilişkin 28/10/2024 tarihli ve ... sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararına karşı İnfaz Hakimliğine şikâyet başvurusunda bulunulduğı anlaşılmıştır.

17. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğı ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceğı, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğı, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğı, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereğı başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğı Kurumun görev alanına girmediğı ve inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmez olduğı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

27/6/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye